

הכנסת העשרים וחמש

יוזם: חבר הכנסת שמחה רוטמן

4798/25/פ

הצעת חוק בתי המשפט (תיקון – פרסום פסיקה בענייני משפחה), התשפ"ד–2024

תיקון סעיף 70 1. בחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד–1984¹, בסעיף 70, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) על אף האמור בסעיף קטן (א), החלטות ופסקי דין בענייני משפחה, כהגדרתם בחוק בית המשפט לענייני משפחה, התשנ"ה–1995², יפורסמו תוך השמטת פרטיהם המזהים של בעלי הדין, אלא אם מצא בית המשפט שאין לעשות כן מטעמים מיוחדים שיירשמו; הפרסום יהיה בתוך 21 ימים ממועד מתן פסק הדין או ההחלטה.

(א2) השר יקבע, בהתייעצות עם מנהל בתי המשפט, את הפרטים המזהים שיש להשמיט."

דברי הסבר

סעיף 68(ה) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד–1984 (להלן – חוק בתי המשפט), וסעיף 1א(א) לחוק בתי דין דתיים (כפיית ציות ודרכי דיון), התשט"ז–1956 (להלן – חוק בתי דין דתיים), קובעים כי ענייני מעמד אישי וענייני משפחה יידונו, ככלל, בדלתיים סגורות, אלא אם כן הורה השופט או הדיין אחרת. בהמשך לכך, מורה סעיף 70(א) לחוק בתי המשפט כי לא יפרסם אדם דבר על דיון שהתנהל בבית משפט בדלתיים סגורות, אלא ברשות בית המשפט. סעיף 1א(ב) לחוק בתי דין דתיים מחיל את הוראות סעיף 70 האמור על החלטות ופסקי דין של בתי הדין הדתיים. שילוב ההוראות הללו מביא לכך שמרבית פסקי הדין בענייני משפחה (למעט מספר מצומצם ביותר) אינם מתפרסמים ואינם מובאים לידיעת הציבור.

היעדר הפרסום פוגע פגיעה קשה בבעלי הדין, וכן במלאכת הייצוג והשיפוט. בנוסף, העובדה שפסקי הדין אינם חשופים לביקורת ציבורית ואקדמית, מונעת ביקורת רלוונטית העשויה לייעל ולטייב את הדין.

כמו כן, היעדר הפרסום גורם לפער משמעותי בידע הזמין למשתמשים שונים במערכת המשפט

¹ ס"ח התשמ"ד, עמ' 198.

² ס"ח התשנ"ה, עמ' 393.

ומעניק יתרון בלתי הוגן לשחקנים החוזרים, המצוידים במשאבים ובמידע פנימי המאפשרים להם להשתמש בפסיקה זו.

לפיכך מוצע להוסיף לחוק בתי המשפט סעיף אשר יקבע כי פסיקה בענייני משפחה, על אף התנהלות ההליך בדלתיים סגורות, תתפרסם, תוך השמטת הפרטים המזהים של בעלי הדין. הוראות אלו יחולו גם על בתי הדין הדתיים בהתאם לאמור בחוק בתי דין דתיים.

עוד מוצע כי השר יקבע בתקנות את הפרטים המזהים שיש להשמיט בטרם פרסום הפסיקה, שכן קיים צורך להשמיט פרטים מזהים כמו שמות בעלי דין, שמות ילדיהם וקרוביהם של בעלי הדין, כתובות מגורים, מקומות עבודה, שמות בתי ספר ומוסדות חינוך וכן כל פרט אחר שיש בו כדי לזהות את בעל הדין.

הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת גלעד קריב (פ/24/2860).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ט"ז בתמוז התשפ"ד (22.07.2024)